

సుప్రీం కోర్టు రిపోర్టులు

సేథ్ జగ్జీవన్ మాష్టీ విఠలానీ

1954

వర్యెస్

పేజీ 28

మెసర్స్ రాంచోద్గాస్ మేష్టీ

[మెహర్ చంద్ మహాజన్, సి. జె., ఎస్. ఆర్. దాస్, వివియన్ బోస్,

భగవతి మరియు వెంకటరామ అయ్యర్, న్యాయమూర్తులు]

నెగోషియబుల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ యాక్టు 1881 (XXVI/1881) సెక్షన్లు 7, 32, 61, 64, 78 - బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ), చెల్లింపు బాధ్యత యొక్క - అంగీకారం - వినిమయ పత్రం చూడగానే చెల్లించాల్సిన - సమర్పణ - అంగీకారం - మాఖికం - చల్లబాటు అవతుందా?

నెగోషియబుల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ యాక్టు 1881 లోని సెక్షన్ 32 షేడ్యూల్ వినిమయపత్రంను అంగీకరించినప్పుడే బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) బాధ్యతలెత్తేటట్లు ఉంటుంది. ఇన్ స్ట్రుమెంట్ పై బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) బాధ్యత వహించేటట్లుగానే నిబంధన చట్టంలో లేదు, సెక్షన్ 31 కి య కనెక్టుర్ డబ్బు తగినంత చేతిలో ఉన్నచేకేక బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) విషయం లో మాత్రమే మినహాయింపు ఉంటుంది; అప్పుడు కూడా, బాధ్యత బిల్లు ఇచ్చేవారి (డెరలూ) పై మాత్రమే ఉంటుంది మరియు చెల్లింపు దారులపై ఉండదు.

చట్టంలోని సెక్షన్ 61 షేడ్యూల్ వినిమయపత్రంను చూసిన తరువాత మాత్రమే ఆమోదానికి సమర్పించాలని, డిమాండ్ మేరకు చెల్లించాల్సినట్లు కచ్చితంగా వచనంలో వ్యక్తం లేదు. చూసిన తరువాత చెల్లింపాలని వినిమయపత్రంలో, రెండు విభిన్న దశలు ఉన్నాయి, మొదటిది దానిని అంగీకారం కోసం సమర్పించినట్లు, తరువాత దానిని చెల్లింపు కోసం సమర్పించినట్లు. సెక్షన్ 61 మొదటిదాని గురించి, సెక్షన్ 64 రెండవ దాని గురించి వివరిస్తాయి. అంగీకారం కోరకు సమర్పణ ఎత్తినప్పుడూ మరియు పేజీ సందర్భాల్లోనూ చెల్లింపు కోరకు సమర్పణకు ముందు ఉండాలి.

అయితే వినిమయ పత్రంను డిమాండ్ మరకు చేర్చివేసవడం రెండు దశలు సమకాలీకరించబడతాయని మరియు ఒకే ఒక సమరంపై ఉంటుంది, ఇది ఆమోదించడానికి మరియు చేర్చివేయడానికి ఉంటుంది, అందువల్లచట్టంలోని సెక్షన్ 78 ప్రకారం చేర్చివేయడానికి అనుకూలంగా ఉన్నవారిని ఆమోదించడానికి అనుకూలం.

నేగిషియబల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ యాక్టు 1881లోని సెక్షన్ 7 ప్రకారం, ఆంగ్ల చట్టాన్ని అనుసరించి, వినిమయపత్రంపైసంతకం చేసిన తరువాత బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) ఆమోదించే వ్యక్తిగా మారతాడు. అందుకనుగుణంగా, ఏ వాణిజ్యపత్రంపైగానికీ తప్పకుండా మాఖికంగా అంగీకరించడం సాధ్యమవుతుంది, మేధురైన దేవత అంగీకరించడం చాలా తరచుగా, ఇక్కడ కనీసం నిషేధం సమన్వయంలేకుండా.

సెక్షన్ 32 ప్రకారం బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) లను బాధ్యతలోనివేయించడానికి అవసరమైనది వారు పత్రమును ఆమోదించడం, బాధ్యతను అంగీకరించడం కాదు. అంగీకరించడానికి చట్టనిషేధం రూపకే నిషేధించనందున, అంగీకారం ఒప్పుకొనడంలో ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండకూడదు; అయితే, అప్పడ, అది సెక్షన్ 7 యొక్క అవసరాలను తీరవలసి మరియు వినిమయపత్రంపై కనిపించాలి మరియు బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) సంతకం చేయాలి.

సోల్ ఖండనలనందనం v. దహిబాయి (ఐ. ఎల్. ఆర్. 3 బోమ్. 182), రాజు రవిశ్రీ జంభికర్ v. మోహనరావు సుభాకరన్ (ఐ. ఎల్. ఆర్. 20 బోమ్. 133), బేయర్ ఆఫ్ ఇంగ్లండ్ v. ఆర్చర్డ్ ((1843) 11 ఏం. & డబ్ల్యూ. 383) మరియు హార్డే v. మాజిస్ట్ ((1808) 1 కేయ్ 425) గురించి వివరించారు.

సివిల్ అప్పీల్ అధికార పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నం. 31/1954.

సూట్ నం. 2310/1950 లో బాంబే సీట్ సివిల్ కోర్టు 1951 జూలై 24 నాటి తీర్పు మరియు డికోనుండి ఉత్తేజ్ నుండి ప్రారంభిక డికోనుండి అప్పీల్ నెయరు 811/1951 లో బాంబేలోని హైకోర్టు యొక్క తీర్పు మరియు డికోనుండి ప్రత్యేక అనుమతి దేవత అప్పీల్ చేయబడింది.

సీ. కె. దాశరథి భారత సొలిసిటర్ జనరల్ (జె. బి. దాశరథి, రాజియర్ నరాయణ్, ఆయనతోపాటు) అప్పీలుదారు తరపున

ఎన్. సీ. బాబాసాహెబ్ (ఎన్. ఎన్. శర్మ అతనితోపాటు) ప్రతివాది తరపున.

1954. మే 28. కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు వెలువరించినది.

వెయ్యేటరకు అయ్యే జె. - ఈ అయ్యే ఉయ్యేనున దకుకు, 1947 డిసెంబర్ 4వ తేదీ నాటి ఆయనకు అనుకూలంగా డిరచేసిన రూ.10,000 యు డిప్పు బసరాకు చెయిన యజ్జీ జెతఱుయ్ గోకుల్ అండ్ కో. ద్వారా, బొంబాయిలో వర్రేతులు, కమీషన్ ఏజెయ్యేగా ఉన్ వయ్యేవచు లప్పు అయ్యే దకు దాఖలు చేశారు. ఈ హుంఢీని బొంబాయిలోని పిటిషనర్ కు రిజిస్టర్డ్ పోస్ట్ ద్వారా పంపారు, వాస్తవానికి పరీఖ్ వ్రాజ్ లాల్ నారందాస్ అనే వ్యక్తి దానిని స్వీకరించాడు, అతను దానిని 1947 డిసెంబర్ 10న ప్రతివాదులకు సమర్పించాడు మరియు దానికి చెల్లింపు పొందాడు. అప్పీలుదారు తన కమీషన్ ఏజెంట్ గా వ్రాజ్ లాల్ ద్వారా ఫార్వర్డ్ కాంట్రాక్ట్ లలో వ్యాపారం చేస్తున్నాడని, వాస్తవానికి అతని పెద్దలో నివసిస్తున్నాడని పేర్కొన్నారు. 1948, జనవరి 12న అయ్యే దకు ప్రతివాదులకు తన కోసం పనిచేయడానికి వ్రాజ్ లాల్ అధికారాన్ని తిరస్కరిస్తూ, హుంఢీని తిరిగి ఇవ్వాలని కోరుతూ నోటీసు పంపాడు, దీనికి వచు 1948 ఫిబ్రవరి 10న సమాధకుం పంపాడు, వలీ బాధ్యును తిరస్కరించు మరీయు అయ్యే దకు ఏజెయ్యే వ్రాజ్ లాల్ అని, చెల్లింపును స్వీకరించడానికి తనకు అధికారం ఉందని అతని అభ్యయ్యే మరకు అతనికి ఈ యజ్జీని చెల్లింపుకుని తెలిపారు.

1950 డిసెంబర్ 9న, అయ్యే దకు బొంబాయిలోని నీటీ నీవిల్ జిజ్జి ఈ నయ్యే దకుకు దాఖలు చేశాడు. వ్రాజ్ లాల్ కు చెల్లింపున డబ్బు తనకు కల్పించడదని, యు డికి “వయ్యేవచి-డెరలూ” బాధ్యు వహినయ్యేని యజ్జీయ్ అతను దావాలో ఆరపిచాడు. డిశ్చయ్యే ఇవ్వడానికి వ్రాజ్ లాల్ అధికారం ఆయ్యేయించడమే కకుండా, యు డిని తకు అంగీకరించినయ్యే అందులో ఆధారాలు లేనందున తమపై చర్యయ్యేను కోపడానికి గల కారణయ్యేని అప్పీలుదారు వెల్లడించలేదని వయ్యేవచులు వచిచారు.

తకు లేని సమయం లో యు డితో కూడిన రిజిస్ట్రేషన్ కవర్ ను వయ్యే లాల్ అందుకున్నాడని, తనకు తెలియకుండా, అధికారం లేకుండా దాని కియ రకులైన యజ్జీని వసూలు చేశాడని విచారణలో అప్పీలుదారు నయ్యేయ్యేవచు. గౌరవ నీటీ నీవిల్ జిజ్జి ఈ నయ్యే అంగీకరిచి, యు డి యజ్జీని స్వీకరిచే అధికారం వరజ్ లాల్ కు లేదని తీరపనిచేచు. వయ్యేవచులు దాఖలు చేసిన డిశ్చయ్యే అభ్యయ్యే యు డిని తకు అంగీకరించినయ్యే సూచినయ్యే ఆయన అభివరయ్యేపడెచు. ఫలితంగా ఆయన దకుకు డిక్రీ చేశాడు.

వేతివచులు బొంబాయి హైకోర్టులో దీనిపై అమోటు చేపట్టారు, దానిని చాళోని.జె. మరియు మాజె. విచారింపారు. వారు అమోటు దారుడు కు వేతివచులు మాండ్లని వారు అంగీకరించినట్లు తెలిసిన వలెప్ప చర్యతీసుకునే హక్కు ఉంటుంది, మరియు వారు దానిని అంగీకరించని విషయాల ఆరోపించనందున, వలెప్ప చర్యతీసుకోవడానికి ఎటువంటి కారణం లేదు అని నిర్ణయించారు. దీనితో వారు అమోటును అనుమతించి, దానిని కలిపేశారు. రాజ్ యాగంలోని ఆర్డర్ 136 మేరకు ముజారు చేసిన వేతివచు అనుమతి పై అప్పీలుదారు ఈ అమోటును ధాఖలు చేశారు.

హైకోర్టు తీర్పు ఏ చట్టపరమైన సైనిక అధికారి ఉందో, ఒక నెగోషియేట్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్ యొక్క బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) దానిని అంగీకరించకపోతే, దానిపై చట్టపరమైన బాధ్యత వహించడని, దానిని సవాలు చేయడానికి మామండు తీవ్రమైన మేముతను జరగలేదు. నెగోషియేట్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ యాక్టోని నిబంధనలపై మరో నిర్ణయం అనంతరం చట్టంలోని III అధ్యాయం నెగోషియేట్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ పట్ల బాధ్యతను నిర్ణయించింది. సెక్షన్ 32 మేరకు,

“దీనికి విరుద్ధంగా ఒక ముదం లేనప్పటికీ, మరబీసరీ నాట తయారీదారు మరియు మార్కెట్ వినిమయపత్రం యొక్క మేజర్ టీకి మండు ఆమోదించే వేతివచు నాట లేదా అంగీకారం యొక్క నోట్లైన కలపరిమితి మేరకు మేజర్ టీ సమయం లో దాని మార్కెట్ చట్టపరమైన ఉంటుంది, మరియు మేజర్ టీ సమయం లో లేదా తరువాత మార్కెట్ వినిమయపత్రంను సోకరించే వేతివచు మార్కెట్ డిమాండ్ మేరకు హోటల్ కు చట్టపరమైన ఉంటుంది.”

ఈ సెక్షన్ కింద వినిమయపత్రంను ఆమోదించినప్పటికీ డెరలూ బాధ్యత తలెత్తినట్లుంది. ఇన్ స్ట్రుమెంట్ పై డెరలూ బాధ్యత వహించే సైనిక చట్టంలో లేదు, సెక్షన్ 31 కింద కనెక్టుర్ డబ్బు తగినంత చేతిలో ఉన్నచేకడ డెరలూ విషయం లో మార్కెట్ మినహాయింపు ఉంటుంది; అప్పటికీ కూడా, బాధ్యత డెరలూ పై మార్కెట్ ఉంటుంది మరియు చట్టపరమైన పాకరు. ఇది వేతివచు నియమం, మరియు సెర్ ఖండనో నలందనో v. దమోబాయి (ఐ. ఎల్. ఆర్. 3 బోమ్. 182 ఎట్ పి. 183) లో వేతివచు. నిర్ణయించారు ఈ కోర్టు పదాలలో:

“అంగీకారం లేనవేపడు, డెరలూ చేసిన వేరొచ్చిచెల్లిడుదురు డికి ఎటు వంటి చర్యలవెళ్లు.”

ఆ సెక్షన్ వచనలో ఏ మాత్రం వాక్యం లేదు. చట్టంలోని సెక్షన్ 61 వేరొచ్చిచెల్లిడుదురు డికి ఎటు వంటి చర్యలవెళ్లు. వినిమయపత్రంను చూసిన తరువాతనే సమర్పించాలని, సూట్ పూండ్ మాదిరిగా డిమాండ్ మేరకు చెల్లివనవేపడు కచ్చని వచనలో వాక్యం లేదు. ఒక వినిమయపత్రంను చూసిన తరువాత చెల్లివేటవేపడు, రెండు విభిన్న దశలు ఉన్నవయి, మొదటిది దళిని ఆమోదియడళికి సమర్పించినవేపడు, తరువాత దళిని చెల్లిడు కోసం సమర్పించినవేపడు. సెక్షన్ 61 మొదటిదళి గురియి, సెక్షన్ 64 రెండువదళి గురియి వివరిస్తయి. రాబ్ రజ్జెజంభేకర్ v. వేదాజ్జెజంభేకర్ (ఐ.ఎల్.ఆర్. 20 బోమ్. 133 ఎట్ P. 141) లో గమనియినట్లుగా; “అంగీకారళికి సమర్పించడం ఎట్లవేపడూ మరియు వేరొ సందర్భలలోనూ చెల్లిడుకు మండు ఉండాలి.” కళి డిమాండ్ మేరకు వినిమయపత్రం చెల్లివబడినవేపడు, రెండు దశలు సమకళికరియబడతయి, మరియు ఒకే ఒక సమర్పణ ఉంటయి, అది ఆమోదియడళికి మరియు చెల్లిడు కోసం. వినిమయపత్రం చెల్లివనవేపడు, ఇది ఆమోదళిని కలిగి ఉంటయి; కళి అది చెల్లివనవేపడు, అది నిజంగా అంగీకరియనండుకు నిరాకరించబడి ఉంటయి. అయితే వినిమయపత్రంను చూసిన తరువాత చెల్లివనాలేదా చూడగానే లేదా అడగగానే చేసినా, దళివచ్చాబ్దేయలో సరివేట్లళికి మండు డెరలూ అంగీకారం తవ్వెసరి. ఇది చెల్లిడుదురు మరియు డెరలూ మధ్యపత్రంపూగవేట్లను ఏరేషున్తయి, మరియు అటువంటి అంగీకారం లేకవళితే, వినిమయపత్రంపూచెల్లిడుదురుడు డెరలూ పూఎటువంటి చర్యల కోసనళి యలేడని పూకర్ణియకకగారవ నేరయిమూ రెట్లతోవేమ ఏకీభవెసెళ్లు.

అప్పీలుదురు తరఫున వేట్లకు వచన ఏమీటంటే, వేట్లవచులు అటువంటి అంగీకారళిని సూచిస్తుంది, వినిమయపత్రంను అండుకున్నవయి మరియు అకేకు చెల్లిడు చేశరు. పూండ్ని వేట్ల లాల్ కు చెల్లివన చర్యలూండ్పూచట్టబడేదుగా ఎవరు కలిగి ఉంటళోవళికి వేట్లవచులు బాబ్దేయ వపొసెళ్లునే అంగీకారవేననే వచన ఉంది. ఈ వచనకు సమాధకుం, మొదటిది, పూండ్ ఆమోదళికి సర్వన సమర్పణ లేదు; మరియు రెండువది, చట్టవేరొచ్చిచెల్లిడుదురు అవసరవనై విధంగాదళిని ఆమోదియడం

లేదు.

ఆమోదం కోసం మాండ్రీని సమర్పించే వేళ్లు, అభిప్రాయం ఈ విధంగా ఉంది: దానిని వేటివారులకు సమర్పించిన వేళ్లు వ్రాజ్ లాల్ ; మరియు ఈ విషయం లో చర్యలు కునే అధికారం అతనికి లేనట్లుంటే, మాండ్రీని సమర్పించడంలో అప్పీలుదారు తరఫున అతను ఎలా వేయూరీ యాజ్ చూడటం కష్టం ఒకే ఒక చర్య ఉంది, అదీ వ్రాజ్ లాల్ మాండ్రీని సమర్పించడం మరియు దాని కి య రక్షణను మాత్రమే హాంబం. చెల్లింపును స్వీకరించే అధికారం అతనికి లేనట్లుంటే, ఆమోదానికి వినిమయపత్రం సమర్పించే అధికారం అతనికి లేదు. చూసిన తరువాత చెల్లింపునకు వినిమయపత్రంల విషయం లో సెక్షన్ 61లో ఉన్నట్లు, చూడగానే చెల్లింపునకు వినిమయపత్రంలను ధారకుడు లేదా అతని తరఫున ఆమోదానికి సమర్పించాలనే నిబంధన చట్టంలో లేదని వాచి యారు, కానీ, ఇంతకు ముందే చెప్పినట్లుగా, చూడగానే చెల్లింపునకు వినిమయపత్రం విషయం లో, ఆమోదించడానికి మరియు చెల్లింపు కోసం సమర్పించడానికి రెండు దశలు ఒకటిగా ఉంటాయి, అందువల్ల చట్టంలోని సెక్షన్ 78 వేళ్లం చెల్లింపును స్వీకరించడానికి అర్హత ఉన్న వేళ్లు దాని ఆమోదం కోసం సమర్పించడానికి అర్హులు. సెక్షన్ 78 వేళ్లం పత్రము ధారకుడు కు చెల్లింపు ఉండాలి. ఒకవేళ అప్పీలుదారు తరఫున ఆ మాత్రమే స్వీకరించే అధికారం వేళ్ల లాల్ కు లేనట్లుంటే, అతను మాండ్రీని ఆమోదించడానికి సమర్పించడం చెల్లబాటు అయ్యేది కాదు.

మాండ్రీని ఆమోదించడానికి సకేము గా సమర్పించినట్లుంటే, దానికి సరైన అంగీకారం లభించి యాలేదా అనేది పరిశీలించాలి ఉంది, అందువల్ల మాండ్రీని వేటివారుల చేతులకి వెళ్లి వారు సమర్పించినందున, దానిని ఆధీనంలో ఉండడం వాళ్లకు అధికారం ఆమోదానికి సరిపోతుందని అప్పీలుదారు వాచిన. ఇంగ్లండు యొక్క న్యాయ చట్టం, మౌఖిక అంగీకారం కూడా చెల్లబాటు అవుతుంది. బేయర్ ఆఫ్ ఇంగ్లండ్ v. ఆర్చర్డ్ ((1843) ఐ. ఏం. & డబ్ల్యూ. 383 ఎట్ పి.పి. 389, 390; ఐ 52 ఇ. ఆర్. 852, 855.) లో బారన్ వాల్కే పరిశీలనలను బట్టి. బిల్లు గ్రహీత (డోర్మూ) వినిమయపత్రంను అనవసరంగా నిలుపుదల చేసినవేషం అటువంటి

అంగీకారమును సూచించుచు అభివర్ణనలు పడ్డారు. (హార్డేవ్. మాజీవ్ ((1808) 1 క్యూబ్ - 425; ఐ 70 ఇ. ఆర్. 1009.) గమనించవచ్చు). కనీసం ఇంగ్లండు లో వినిమయ పత్రంల మార్డెజి చట్టం 1882లోని సెక్షన్ 17(2) ద్వారా వినిమయ పత్రంలను డెరలూ చేసిన వ్యక్తులకు సంతకం చేయకపోతే అంగీకారం చెల్లదని చట్టం చేసింది. సెగ్జియబుల్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ యాక్టులోని సెక్షన్ 7 ప్రకారం, అంగీకారం చేయకపోతే, వినిమయ పత్రంలకు సంతకం చేసిన తరువాత బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) ఆమోదించే వ్యక్తిగా మారతారు. ఈ నిబంధనల ద్వారా వాణిజ్యపరమైన గానికీ తప్ప ముందేని మాఫికంగా అంగీకరించడం నాణ్యత కలిగిన, మేరువు ద్వారా అంగీకరించడం చలా తక్షణం, ఇక్కడ కనీసం నిషేధం సమన్వయం చేయాలి.

అయితే, ముందేని సంతకం చేయకపోతే మార్డెజి ఆమోదన అంచనా వేయడంకీ అవకాశం లేదని వచ్చింది; తమ ముందేని డిశ్చేజ్ మెంట్ ప్రతివాదుల అభివర్ణన ఉంది; మరియు అది సాక్షిగా వినిమయ పత్రంలకు బాధ్యతను అంగీకరించడంకీ మరియు దానిపై చర్య తీసుకునే హక్కును అప్పీలుదారుకు కల్పించడంకీ సరిపోతుంది.

ముందేని డిశ్చేజ్ అంటే దానికీ బాధ్యతను అంగీకరించడం సూచించే అన్న అభివర్ణన పరిగణనలోకి తీసుకొంటే - ఈ అంచనాను మనం అంగీకరించడం కష్టం ముందేని వ్యక్తులపై భారం మోపడంకీ చట్టంలో ఇది సరిపోతుందా అనేది మేము సమీక్షించాలి. సెక్షన్ 32 ప్రకారం బిల్లు గ్రహీత (డెరలూ) లను బాధ్యత నిర్వహించడంకీ అవసరమైనది వారు పత్రమును ఆమోదించడం, బాధ్యతను అంగీకరించడం కాదు. అంగీకరించడంకీ చట్ట నిర్వహణకు సూచించే నిర్ణయనందన, అంగీకారము ఒప్పుకొనడంలో ఎటువంటి ఇబ్బంది ఉండకూడదు; అయితే, అప్పీలు, అది సెక్షన్ 7 యొక్క అవసరాలను తీరేచేలి మరియు వినిమయ పత్రంలకు సంతకం చేయాలి. మేము సందర్భంలో, అంగీకారం రక్షణంగా లేదు; లేదా వ్యక్తులు సంతకం చేయలేదు. ఇది పత్రము యొక్క డిశ్చేజ్ మెంట్ ఉత్పాదకులను సూచించే విషయం. సెక్షన్ 32 ప్రకారం వ్యక్తులపై బాధ్యతను నిర్వహించడంకీ ఇది

సరిహాడు. చివరగా, మా ండీని ఆహాడి ండానికి సర్న సమరొహ లేదా దానికి చ్చెబాఱు అయ్యే
అంగీకరం లేదని మనం నిర్ణయించాలి.

ఫలితంగా, అక్షోచ్ విఫలమవుతుంది మరియు ఖర్చులతోకొట్టివేయబడుతుంది.

అక్షోచ్ కొట్టివేయబడింది.